

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. november 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Freja Thorup Aahauge
Sagsnr.: 2021-0030-6746
Dok.: 2179217

Besvarelse af spørgsmål nr. 66 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 66 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. oktober 2021.

Nick Hækkerup

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 66 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af udvalgets temamøde den 6. oktober 2021 om sagsomkostninger i straffesager redegøre for, i hvilket omfang personer med udviklingshæmning og personer med psykiske lidelser undtages fra at betale straffesagens omkostninger efter retsplejelovens § 1008, stk. 4?”

Svar:

Det følger af retsplejelovens § 1008, stk. 4, 2. pkt., at retten i dommen kan begrænse omkostningsansvaret, når den finder, at dette ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til domfældtes skyld og vilkår, herunder når domfældte er omfattet af straffelovens § 16 eller § 69 og idømmes foranstaltninger efter straffelovens § 68 eller § 70.

Justitsministeriet kan oplyse, at det sidste led af 2. pkt. blev indsat ved lov nr. 1679 af 26. december 2017. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen, jf. de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1, i lovforslag nr. 32 af 4. oktober 2017, bl.a., at det med lovforslaget fastslås, at domstolene efter et konkret skøn kan begrænse omkostningsansvaret for en domfældt, der som følge af sin psykiske tilstand idømmes andre foranstaltninger i stedet for almindelig straf, når ansvaret ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til domfældtes skyld og vilkår. Videre fremgår det, at det stadig vil være udgangspunktet, at personer, der som følge af deres psykiske tilstand idømmes andre foranstaltninger i stedet for almindelig straf, skal betale sagens omkostninger, men at domstolene efter en konkret vurdering vil kunne begrænse omkostningsansvaret for sådanne personer. Derudover fremgår det, at der i den forbindelse kan lægges vægt på alle omstændigheder i sagen, herunder graden af domfældtes psykiske afvigelse, karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, sagsomkostningernes størrelse og domfældtes betalingsevne.

Som et eksempel på en sag, hvor retten fandt, at omkostningsansvaret skulle nedsættes efter retsplejelovens § 1008, stk. 4, 2. pkt., kan nævnes Østre Landsrets kendelse af 11. juli 2018 trykt i U 2018.3499 Ø. Den dømte var fundet skyldig i 3 overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer, 1 overtrædelse af knivloven, 2 overtrædelser af straffelovens § 119 (trusler over for henholdsvis en politibetjent og en buschauffør), 1 overtrædelse af straffelovens § 121 (fornærmelig tiltale over for en politibetjent) og 1

overtrædelse af ordensbekendtgørelsen (forstyrrelse af den offentlige orden). Han var blevet frifundet for straf, jf. straffelovens § 16, men idømt en foranstaltning i medfør af straffelovens § 68. Han var i den forbindelse ved byretten blevet pålagt at betale sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer på 13.200 kr. plus moms. Henset til karakteren af den begåede kriminalitet, hans psykiske afvigelse på gerningstidspunkterne, hans betalingsevne samt det forhold, at fem af de under sagen påkendte otte forhold var omfattet af straffelovens § 89 (om tillægsstraf til den allerede idømte straf), fandt landsretten efter en samlet vurdering, at statskassen skulle betale halvdelen af forsvarersalæret, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 4, 2. pkt.

Justitsministeriet har derudover til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om fordeling af sagsomkostninger, herunder eventuel undtagelse herfor.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter, herunder i hvilket omfang personer med udviklingshæmning og personer med psykiske lidelser undtages fra at betale straffesagens omkostninger efter retsplejelovens § 1008, stk. 4. Det vil derfor forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et meget stort antal sager, hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.”